

kerülje, járt-kelt egy helyről más helyre, — gyorsan mint a szél, miként a gondolat.

Az istenek atyja és emberek királya e hallatlan vakmerőségen felbőszülve: a szökevényt arre büntette, hogy szüntelen bujdosson; s a mennyiben női alakot ölteni nem restelt — folyvást szülési fájdalmak kinozzák, de született gyermekeit kénytelen legyen elhagyni, s azoknak gondozását az emberre bízni.

Panasz nélkül türte sorsát a szerencsétlen anya, mert Memphis, Tyrus, Athen, Róma, Carthágó s a világ többi nevezetes helyein gyermekeinek síró hangját megérté a nép, férfiak álltak körül bölcsőjét, gyámolították s erőre segíték az erőtlenekeket.

Azonban e keserű boldogságot is megzavarta a véletlen. — Ugyanis Jupiter és társai — érezve hatalmuk hanyatlását, — s tudva azt, hogy ennek az isteni száműzött tevékenysége az oka: fegyvereket küldtek üldözésére. — Ezek nyomait követve, a feltalált gyermekeket itt-ott megfojtották, de az anyát sem az utak és ösvények elállása, sem egyes helyek körülzárólása által elfogni nem tudták. — Végre is az üldözésbe és gyilkolásba belefáradva, üres kézzel tértek vissza az Olympra.

De már ekkor más istenek vették át az ég és föld kormányát, — kik az üldözésre kiadott rendeletről mit sem tudtak ugyan; — de tiszteletben tartva az elődök által kiosztott parancsokat: az üldözőket munkájuk folytatására serkenték.

Örült dühvel indult meg ismét az üldözés s foly azóta szakadatlanul. — A zaklatott anya soha nem nyugodva, soha nem csüggedve teljesíti kettős feladatát. Életének és tevékeny működésének tanujele az, hogy folyvást talál-nak szentélyek küszöbén, mulató helyek ajtajánál, paloták lépcsőin s konyhok eresze alatt kitétt gyermekeket, majd fiút, majd leányt.

Egy alkalommal „Boldog Arábia” egyik elsőrendű városának közelében lepte meg a szülési fájdalom. — Ujszülött gyermekét, — mintán láthatlan zsinóron telt erszényt akasztott nyakába, a távoafekvő mecsethez vezető utra helyezte, s a mint sorsa hozta magával — tovább sietett.

Itt találta a kelő nap első sugára az anyátlant, s lecsókolta róla az éj könyvét, a harmatot.

Csakhamar megnyíltak a város kapui s csengős öszvérek által emelt hordszéken jött a város fejedelmi helytartója, s elhaladt a gyermek mellett, kit a felszálló portól nem láthatott, s kinek sirását a csengetyűk zaja elnémítá.

Utána gazdagon felékitett tevén egy sűrűn befátyolozott nő jött, ki a gyermekhang által figyelmessé tétetvén, a kisdedhez közeledett, — s megállva fölötte, sokáig szánalommal nézte a tehetlent; — de mert ruhájának hosszú uszályát beporozni nem akarta, a mint jött, távozott.

Majd egy több tagból álló csoport közeledett, kik megpillantván a gyermeket telt tárczával kebelén, felemelték és sorra ringatták karjaikon. — E ringatás következtében a tárcza földre hullt, s tartalma szétgurult lábaik alatt. —

adót. én-e vagy te? Ki nagyobb hazafi, te-e vagy én? Mikor fogsz te adni az államnak tizenegyezer forintot? Soha! Én már adtam. Ikerekes Márton azt a tömördek pénzét nem sajnálta. Hát hiszen majd visszanyerem egyszer mind — mondván.

— Mikor?
— Holnap, holnapután. Egy esztendő, két esztendő múlva. Ami késik az el nem marad.

— Soha.
— Soha? haha! látom, hogy nem érted az én mesterségemet.

— Nem is akarom, hiszen a te mesterséged — bűn.

— A te felfogásod szerint. Hallga! monddok valamit, hazafiai érdemeim, ott fent elismerésben részesítettétek, megkapom az arany keresztet.

— A hátadra! Ha tehetném, Márton tudod mit tennék én te veled?

— Szólj, de illedelmesen.

— Elcsuknád! hogy eszedre téj. Ha már annyira ellensége vagy apád, nagyapád fírad-ággal szerzett keresményének, a mit még el nem nyelt az éhes moloch torka, add a szegényeknek és áldani fogok életében, szerzesz magadnak, ha nem is aranykeresztet, de minden esetre oly emlékeztetőt, melyet még a nagy jók is megkímélnek. Márton! ha te azt a tizenegyezer forintot elvitted volna Gyöngyös Tanács tiszteltes nagy jó uramhoz és azt

Mint hasztalan portékát dobták földre a remegő kisdedet s örületes gyorsasággal kapkodták fel a szétszóródott aranyakat versengve, dulakodva egymással. — A dulakodásnak bizonyára szomorú vége lett volna, ha egy tisztos ösz, a város legbölcsebb embere, nem lép ki a kapun, kinek láttára, — nehogy a talált kincsből ő is részt kérjen, — mellékutakon tértek vissza, ott feledvén a gyermeket.

Csöndes, méltóságteljes léptekkel közeledett a bölcs a gyermek felé, kit meglátva gyöngéden emel karjaira; nyájás tekintetére kiderül a gyermekarc, s játszi mosoly vonul a kisdéd ajkakra. — Már visszatérni készül vele, midőn haborva újra megáll, s e szavakat mondva: „még gyanuba jönnék feleségem előtt” — a gyermeket a földre helyezi s folytatja útját a mecset felé.

Végre egy szegény ifjú nőt hoz arra végzete, ki a csaknem éhen holt gyermeket karjaira veszi, kendőjébe takargatja s örömeperve a városba beviszi. — De nem ismerte még a közönséget, tulbecsülte annak hiszékenységét, jószívűségét, tul saját erejét. — Mindenkitől gyanúsítatva, becületében megtámadtatva, mindenünnen elüzetve és senki által be nem fogadtatva, néhány évig koldulással tengette magát s a gyermeket, míg nyomor, üldöztetés és szegény kora sirba vivék.

Hát a gyermekből mi lett? kérdi a nyájás olvasó.

Az évek mulva visszatérő édes anya a kolduló dervisek közt találta fel inség és nyomor által elgyötört magzatát.

Az első azokat jelzi, kiknek fülébe folyvást egyedül a világ örömeinek zaja cseng; a második a kényelem szeretőket; — a harmadik csoport az önzők és haszonlesők jelképe; — míg a bölcs aggyastán azoknak képviselője, kik működésüknek mennyiségét és irányát felességüknek, — a népszerűségnek, — szépségeihez alkalmazzák; az ifjú nő sorsa pedig rendszeresen a híven küzdőké.

S az anya és gyermeke?

Az anyát ma korszellemnek hívják, gyermekét pedig közügynek nevezik.

Haec narro, qui me intelligere nolunt.

Bodor István.

LEVELEZÉS.

Jolsva, 1880 november hó.

II.

Hogy azonban addig is, míg a felettes hatóság határozata meghozva leent, a t. olvasó közönség által nemalán táplált balhiedelem eloszlattassék, erkölcsi kötelességemnek tartom ez ügy valódi állását felderíteni.

Ugyanis a múlt 179-ik évben Ratkó város elöljárósága az ottani köztisztviselőben álló lelkész által is megerősítve Gallay János ottani mézáros, s némi kis földbirtok tulajdonosa részére oly czélból, hogy fia (prágai orvos-egyetemi tanuló) mint egy éves önkéntes az állam költségén felvétessék, egy községi bizonyítványt állított ki, melyben igazolta azt, hogy Gallay János — kinek másik fia a kés-

mondta volna ő kegyelmének: tiszteltes uram! van nekem egy kis pénz-em, a melynek nem tudom hasznát venni, az iskolának ajándékozom, kezeljék okosan, a tőkét ne bántsák, hanem a kamatokon vegyenek könyveket, posztot, kenyeret és osszák ki a szegény tanulóknak között. Meg nem haltál volna soha, még így senki sem ismer, koporsód felett nem fogják mondani: Az isten áldjon meg.

— Igazad van, hanem tudod mit, én nem akarok halálom után élni, Elég egy élet, a máikat nekem adom.

Márton nem hallgatott senkire, tovább rakta a lutriát. Elvont magától mindent, csak hogy legyen egy kis ternőcskára. Már csak ternőcskára. Csak úgy leste a kifüggesztett számokat.

— Nem lyertem. Hát mikor nyerek már?

Mind hiába, nem nyert. Utoljára is szép esendekén eladogatta holmiját. Annak az ára is elment, hanem a számok most is bentmaradtak. Az aranykereszt is készt.

— Utoljára neki adta magát az itálnak. A pálinkában talált némi vigasztalást. Elkezdett peregrinálni házról-házra, faluról falura.

A gyermekek pedig azzal boszantották, hogy folytonosan az arany keresztjét kérték.

— Adok én nektek aranykeresztet — a hátatokra.

Vidóczy József.

márki gymnasiumot látogatta — nem képes mindkét fiát egyidejűleg egészen sajátjából s minden más segélyezés nélkül felsőbb tanintézetekben iskoláztatni.

Figyelembe véve ezen nem csekély kiadást igénylő körülményt, s nem lévén okom az előjáróság és lelkész állításaiban kételkedni, a kérdéses bizonyítványt tisztelőleg kifolyólag aggály nélkül hitelsítem. Ezen egyszerű hit-lesítést nevezik czikkiró hamis bizonyítvány kiállításának.

Czikkiró tovább fűzve elmékedését azzal, hogy én a Matica Jano részvényesének hazafisági diplomát állítottam volna ki, s üldözném a város azon polgárait, s vádolnám hazafiatlansággal azokat, kik az ottani pánszláv áramlatok ellen védbátyát képeztek. S elősegítve a Matica Jano és társainak hazaelenes törekvéseit, feljogosítom czikkirót azon föltétele, hogy magam is az üdvözítő pánszláv hitet vallom.

Czikkirónak itt elősorolt gyanúsításait mint rosszlelkű alaptalan rágalmakat határozottan tagadom, mert föltéve, de meg nem engedve: hogy ha Gallo János ratkói bírónak vagy a mint czikkiró nevezi: „Matica Jano”-nak hazafisági diplomát kiállítottam volna is — amit egy általán nem tettem, s legkevésbé, tettem volna oly czélból, hogy az által más tisztességes ember homocskoltassék — csak oly kötelességet teljesítettem volna az által, melylyel egy általam hazafias érzelműnek ösmert ember iránt, mint ember s mint tisztviselő egyaránt tartoztam. A czikkiró által említett hazafisági diploma tekintetében egyébként elég legyen idéznem a „Rozsnyói Híradó”, 39. számában megjelent következő szerkesztői üzenetet:

„G. J. Ratkó. Sz. O. önt, úgy látszik, privát gyűlölkedésből származó elhamarkodás folytán, olyan hazafiatlan váddal illette legutóbbi levelében, a mely méltán fájhat minden becsületes magyar embernek; — minél fogva az ez ügyben illetékes helyen szerzett információján — ezennel kijelentjük: hogy e vádak minden alapot nélkülöznek.”

Ha ezt érti czikkiró a Matica Janonak kiállított hazafisági diploma alatt, — úgy az idézett lap szerkesztőségénél meggyőződhet arról, hogy az ennek alapján szolgált információt nem én adtam meg a szerkesztőségnek.

Azt pedig, hogy én czikkirót s hozzá méltó társait, — noha öszinte sajnálattal meg kell vallanom, az általuk oly fennem hirdett hazafias erényeiről s hokros érdemeikről tudomással bírn szerencsém nincs — hazafiatlansággal vádoltam volna valaha: határozottan tagadom.

De tiltakozom is czikkirónak főként azon föltétele ellen, mintha én magam is az üdvözítő pánszláv hitet vallanám, — mert e tekintetben tiszta lelkiismeretemen fölül, erős meggyőződés az: hogy épen czikkiró, — ki előtt hazafias működésem legkevésbé lehet ösmertelen, — maga leginkább nem hiszi azt, mit czikkében ellenem vádképpen fölhozni eléggé ildomtalan volt.

Hogy tehát az ellenem fölhozott hazafiatlansági vád mennyire alaptalan, s annak emeléséhez czikkiró részéről mily nagy mérvű rossz akarat kellett: elég legyen egyszerűen hivatkoznom a megyei közönség s felsőbb hatóságokra — kik előtt tiszta jellemem és hazafiságom sokkal ösmertebb, sem hogy czikkiró rosszlelkű aljas rágalmainak legcsekélyebb hitelt is adnának; s czikkirótól megvetéssel el nem fordulnának.

Egyébként czikkiró megfélemlézik, hogy nem elégséges valakinek szeplőtlen becsületét ocsmány vádak egyszerű odavetésével a közvélemény előtt bezenavezni akarni, de azokat bizonyítani is kell. — Czikkiró ezt nem tévén, ötlet mindalig, míg ocsmány vádjait minden kétséget kizárólag be nem bizonyítandja, aljas rágalmazónak nyilvánítom s fenntartom magamnak azon jogot, hogy ellene törvényes uton elgötélt szerezsek.

Ha a fentebb előadottakhoz, még hozzá teszem, hogy czikkirónak egyik társa, — mint az általam idézet szerkesztői üzenetből is kitűnik, a város bíróját személyes gyűlölkedésből a lapok útján s később a hatóság előtt emelt vádaskodásokkal megtámadta; — s ha megemlítem azt, hogy maga czikkiró Ratkó város bírójá s ottani postamester Gallo János, s a város jegyzője Zúz János ellen a létező hatóságok majdnem mindenike előtt a legsúlyosabb vádak egész halmazával lépett fel, a nélkül, hogy eddigelé a vádak csak egyetlenegyét is sikerült volna tebizonyítania: úgy hiszem eléggé be van igazolva czikkirónak ama törekvése, hogy — ha már nem sikerült ocsmány vádaskodásával czélt érni a hatóságok előtt, — legalább a nyilvánosság terén hurcolja meg az előjárókat s hurcolja meg az én jó hírnevem a közönség előtt.

A tényállás illusztrálására szolgáljanak a következők:

Czikkiró ugyanis egy panaszt nyújtott be a kassai m. k. postajegyzőséghez, melyben Gallo János postamestert minden kigondolható visszaélésekkel vádolja; — s midőn a vizsgálat megejtésére kiküldött postafelügyelő állításainak bizonyítására hivta fel, minden bizonyítéká abból állott, hogy ő azt csak hallotta; — holott ennek ellenében a szóban levő postahivatal kézhesitési körében lakó gyári tulajdonosok s földbirtokosok valamint a körjegyzők és községi elöljárók épen a legszebb

bizonyítványt állították ki a vádolt postamester mellett.

Továbbá panaszt emelt czikkiró előttem a fővárosi jegyző ellen egy állítólagos sérelem miatt, — melylyel, minthogy azt tanuival bebizonyítani képes nem volt, általam elutasított. Itt elutasítva, panaszát a nagy-róczi kir. járásbírósnál megújította, — hol koreae-tével szintén elütvén, — ügyét megoldva a város bírójá s más előjárósági tag ellen emelt még 14 (tizennégy) új váddal, — a tekintetes megyei alispán urnál harmadszor is folyósította; sőt meg nem elégedve ezzel, a Gallay János részére kiállított szegénységi bizonyítvány tárgyában emelt vádját, inég külön a magas miniszteriumhoz is benyújtotta.

A vizsgálat során kihallgatott 14 tanujsót a város képviselőtestülete is benyújtott összes vádakát alaptalanoknak nyilvánván, czikkiró, a hamis vádaskodás következményeitől félve, — a hozandó érdemleges határozat előtt szükségesnek látja, a hazafiatlanság hangzatos vádjának könnyelmű felvetésével a közönség és felsőbb hatóságok tévúra vezetését megkíséríteni.

Végezetül még csak annyit kívánok röviden megjegyezni, miként öszintén sajnálom és tájálalom, hogy a t. szerkesztő ur magát czikkiró által fölvezettettlen engedte s rosszakaratu rágalmainak hitelt adva, azokat a czikkhez fűzött megjegyzésében mintegy magáévá tenni látszik.

Ezek után stb.

Maléter Ede.
szbiro.

E levél közlé-ével tartozunk a szolgabíró ur reputációjának. Az ő hazafiságában különben eddig sem kételkedünk, nyugalmasról pedig az ivekre terjedő vizsgálati iratokból s tanuivallomásokból győződünk meg; s így a ratkói levélhez tett megjegyzésünknek reá vonatkozó intencióit örömmel vonjuk vissza. Ana levélben foglalt vádak egy részét azért tettük magunkévá, mert szintén okmányokkal voltak igazolva. A felső vidéki nemzetiségi állapotokra, nem örömmel bár, de még vissza térünk.

Szerk

Bucuszó.

Midőn a mai előadással t működő ünket befejezni van szerencsénk, nem mulaszthatjuk el ez alkalommal halás köszönetünknek kifejezést adni, a t. szinügyi bizottságnak, hazafias nemes jóindulatáé t, melyel tekintettel a t. közönség mügenyére s helyi körülményekre, mindég tapintatosan tájékoztatni, parteltatásuk érdekében becses fáradságát nem kimelni, az igazgatas és működésre szakképesen befolyt — s úgy mint pártoló közönség, úgy is nit erkölcsi hatóság felkarolom es kitartóan partolni kegyeskedett, — továbbá azon aldozatkész partfogaseri, melyben a t. helyilei es vidéki közönség egyirant részese majdnem kétnavi nagy koltseggal part itt működésünk es fennállásunkat lehetővé tenni melltöztattott, — végül pedig a t. városi hatóságoknak, mely ritki nagylelkűséggel kegyes volt elmozdítani es megtenni a szimmüvészet iránt mindazt, m helyben e tarsadalmis kulturai ügy jövőjére nézve kedvező alapot képezhet. — Tavozásunkkal magunkkal visszük a t. hatóság, nagyérdemü közönség es t. szinügyi bizottság iránti halás zel-münkét, — azon óhajtással, hogy a jövő evben újból szerencsénk lehessen az örvendetes viszontlátásnoz. Részünkrol minden lehető elkövetni megvolt az igyekezet, hogy a tisztelt közönség mügenyének eleget téve, érdemesítsük magunkat az elismerésre es felkarolásra — es h gy jó ösöket hagyvan magunk utan, ne csak mi óhajtjuk a jövő evben visszajövetelt — de a t. közönség is szivesen varjon. Ha azonban működésünk folyama alatt esetleg megis felmerült olyan — mi a t. közönség elégtelenségét maga után vonta volna — azért legyen szabad elnézéséert eseleznünk es magunkat jövőre is szives kegyébe ajánlanunk.

Maradván mély es halás tisztelettel a t. közönség becses emlékébe ajánlva magunkat.

Jakab Lajos

szinigazgató es szintársulata.

SZINI SZEMLE.

Rimaszombat decz. 4.

Szombaton, nov. 28-én Kohai Alszeghy Etel jutalomjátékául: „Boccaccio.”

Nagy közönség, kitűnő előadás. „Bocaccio” kasszadarab mindenütt, annál inkább nálunk. Kiemelkedtek mindnyájan.

Magáról a darabról nem szólnak részletesen. Zenerészei sokat érők, — a dallamos keringők, melyek sűrűen követik egymást, a „férjek” serenádja, Boccaacció és Fiametta duója — hatásosak: a 3-dik felvonásbeli olasz dal (romance) nagyon kelves. Tiszainót (Bocaccio) szebben, jobban, kedvesebben alig láttuk még — játszani. Bocaccio különféle alakoskodásaiiban (kivált az „inaská-nál”) szeretetnemtő személyesítő.

Kohai Etel gyönyörű Fiametta, ugyan- csak éreztük, hogy „jutalomjátéka” van. Solójával, levélke kuplójával (terzet-et vártunk) s az olasz kettőssel nagy sikert és temérdek tapsot aratott. Kapott szép három koszorút.

Tiszai (Pietro) nemes plasztikával, erős itéllettel, felfogással s kedves énekléssel karakterizált. Ilyen játék a jellemző.

Beatrice szerepe Veresné kezében volt. Játszott, de nem énekelte. Hol maradt az 1-ő felvonás nagy finalja tőle? . . . Petronella Czákóni volt. Csak egy kis alt-hangot produkált volna.

Kövessi elevenen mozgott és extemporizált. Sokat engedett meg magának. Istenféléő jámbor, Lambertuccio?

Munkácsi kádjára elég jól sikerült. A többiek dícséretre méltóan működtek közre.

Vasárnap Munkácsinó hirtelen gyöngykedése miatt „Vereshaju” helyett „A falu rossza.”

Megboesát Tóth Ede szelleme, hogy ezt a páratlan darabot agyonpuskálták és erősen meggyőződészerűsítették, de hamar munka nem is lehet jó.

Tiszainak (Gonosz) voltak ügyes jelene- tei, de legyünk igazságosak, ez a szerep nem neki való. Egy jeles „palermói herceg” ritkán lehet jó „bakter” — Gömörben. Ó Gonoszban a komikust (falusi kiadású) s nem a jellemalakot tekinté. Beszédmodora sajtáságos s elűtött a putnokvidéki tájszólástól; ezt már csak helybenhagyja nekünk — itthon Kohai E. csak maradjon az operette-nél, annak de- rült egén ragyoghat az ő csillaga, de „uj vilá- gban” (népszimű.) csak szárnypróbálgató lesz. Családunk? ! Az elkeseredést, szilaj- ágot nem láttuk ugyancsak kecses Finum Ró- zsiájában. Nótákban erős, dialogokban gyenge, pedig itt nem csupán nótázni kell ám. Ugyanez áll Juhászra, ki ritka szép hangjával mindig bámulatot okoz. E természeti nagy aján- dékot később a legjutalmazóbban érvényesítheti. Boriska (Veresné) jeleneteinél a közönség mély érdeklődést tanúsított, de nem a Szigeti Giza Teresije iránt.

Kedden „Orpheus az alvilágban”. Paró- dia biz ez, tegyenek róla a kigunyolt istenek. Offenbach már csak a „mennyei” dekoráció kedvéért is nem vidéki színpadra szánta ezt a látványos operettét.

Jól játszottak, szépen daloltak. Jupiter (Tiszai) dörgött, Euriiceból (a kis Tiszainéból) folyt a kedvesség. Diana (Kohai Etel) igéző. Kövessi jó alakításából a rögtönzött (mindig magáról beszél) vont le valamit. Plutó (Mun- kácsi) jó kedvvel játszott most. Tanuljon, hogy haladhasson. Akkor megváltoznak a nézetek. Munkácsinó kedves Kupidó volt. A többi ist-enek elég tisztességesen viselték magukat a „mennyei” és a „földön.”

Nékány mythologiai észrevételt elhallga- tunk.

Közönség csekély száma.

Szerdán „Pry Pál.”

Megvalljuk, közönségünk nagyobb részvé- tét vártuk e darab iránt. Ügyes szerkezetű, minden várakozást kielégítő, jellemalakokban gazlag szimű, — kisebb szabású élvezetes vigjáték.

A czimzerep Tiszaié. Benne excellált. Minden mozdulatában, „kotnyeleskedő” vise- letében meglátszott a gondos, a legapróbb kör- ülményekre is kiterjeszkedő tanulmány. E genreben is otthon van, pedig ha jól tudjuk — először birkózott meg „Pry Pál”-lal.

Mellette Veres (Hardy) alakítási erejével tűnt ki. Czákóné Veresné, Csizsér és Halász sok ügyességet produkált. Munkácsinó megszo- kott kedvességgel komizált, — leleményes Phaebó. Munkácsi angolosan vitte csekély sze-

repét; kezdjük tapasztalni, hogy e téren „jó” színész lehet. Próbálja meg, fiatal!

Csütörtökön „Tricoche és Cacolet” Kö- vessi Albert javára. Kitűnő vigjáték, páratlan élvezetet szerzett a comicus tiszteletére össze- gyűlt szép számu közönségnek. Tiszai és Kö- vessi (Tricoche és Cacolet) remekelték az első ügyes masquoja, változatos figurái, különösen az utolsó felvonás — nő-jelenetében, hangvál- tozása, nőieskedése által ügyes művészt (és sokoldalut) mutatott be a finomul mulató köz- önségnek. Kövessi kompléját a czélzások (Z. . . i és H. . . s) miatt nem helyeseljük. A koulisszák mögött nincs publikum. A többiek igyekeztek szerepük teljes megoldására, bár ha kémkedni akarnánk, keresnénk a bábeli zavar, nyelvbottlások okait, s azt mondanók, hogy tanulják be máskor jobban szerepeiket azok, a kik.

Megemlítjük, hogy Kövessi egy koszorút kapott.

A szombati s vasárnapi utolsó előadástól még megemlékezünk.

Ezzel befejezzük „Szini szemlént”-et.

Igyekezünk ebben megtartani álláspon- tunkat, — igyekezünk a józan középúton ha- ladni. — Őnzetlenül, személyes érdekek igno- rálásával csak azt írjuk, a mire jogosultsággal birtunk.

A dícséretes társulat reputációjá tekinte- tőből elhallgattunk igen sokat — kicsinyes, legapróbb részletekig kiterjedő bírálatról — nehogy szószálhasogatók legyünk — óvakod- tunk. Hogy hosszasan, rendes rovatban ref- ráltunk minden héten, tettük egyes kiváló tagok, azok érdekeit felkaroló színügyi bizott- ság kedvéért és a közönség nevében. Teljesen hiszük, hogy Rimaszombatban színészek és kritikus kölcsönösen megvannak egymással elégedve.

Fóthi Béla.

HIREK ÉS VEGYESEK.

— **Tompa Mihály özvegye** szül. Zsoldos Emilia m. hó 30-án tudószihlődé- kevelkezében Putnokon elhunyt. A női ér- nyekben gazdag hölgy férje, a nagy költő ha- lála tizenkét év óta csüdes visszavonultságban élt. Az irói segélyző-egyesület gondoskodott arról, hogy ne szenvedjen szükséget. A hanvai sirboltba nemes szívű férje mellé temették. Putnokon volt a gyászszerteszlet nagy részvét mellett s a koporsót délután szállíták el Hanvára.

Tompa Mihályné egy lepecsételt csoma- got hagyott hátra Lévy József költő nevére czimzve. — Tudvalevőleg Tompa is hagyott hátra ilyet, mely nem — mint fővárosi lap- jaink tévesen írják — az akadémiánál van letelve, de a jászóvári prementrei rend ország- gos levéltárában őristetik. — óriási öt peccsét- tel lezárva külön helyen, miről volt alkalmunk meggyőződni. E csomag történetét annak idejé- ben Károly Gy. Hugó prementrei s most buda- pesti tanár részletesen ismerte, — mi meg- yei közönségünk tájékozódása czéljából — ki- vonatilag nem sokára ismertetjük. Érdekes az ötven év múlva felbontandó hagyaték e törté- nete a felelevenítésre.

Bucsuzó. Jakab Lajos másfél havi itt tartózkodása után a mai előadással bucsuzik közönségünkötől, — lapunkban há- lás köszönetet szavaz annak, és a színügyi bizottságnak. Mi most csak hirlapirói kö- telességünket teljesítjük, midőn hasonló meleg bucsuval üdvözöljük Jakab urat és azon társulatát, melynek legtöbb tagja egész hivatással, odaadó ragaszkodással esügg a különben haladatlan pályán. Őnzetlenül, mellekes tekintetek nélkül mond- hatjuk, hogy teljes megelégedésünkre szol- gált itt időzésük, valóságos lelkesedés, láz fogta el helyi és vidéki közönségünket, mely pártolta, szellemi és anyagi elisme- réssel jutalmazta Jakabot. A színügyi bi- zottság (melynek minden tagja előtt kala- pot emelünk) oly eredményvel, oly buz- galmas törekvéssel működött az igazgató s társulata javára, hogy ha e működés ered- ményéről egy konkrét magvilágítású képet adunk: a társadalmi viszonyainkat ismerő idegen kisebb városok példánykapul választ- hatják e tekintetben Rimaszombatot, melyre most büszkék vagyunk. Többet mondunk: ez a bizottság még a távozás végső percei- ben is teljes garantiát nyújtott az igaz- gatóknak azon esetre, ha még tovább is (karácsonyig) itt marad, — tekintélyes férfiak és műpártoló nők maguk ajánlkoztak egy új bérlet gyűjtésére, de Jakab a test-

vér-város iránti kötelezettségét tartva szem előtt — csak a jövő évben élvez- heti ismét az előnyöket, melyek sikeressé teszik majdan hosszabb itléletét. Sok sze- rencsét, olyan pártfogólast kívánunk neki mint nálunk volt; — most csak ajánl- hatjuk őt és társadalmi műveltséggel bíró (az egymást sűrűn felváltott vándor szintár- sulatok személyeitől e téren is különböző) t. tagjait Rozsnó előttünk igen jól ismert közönségének felkaroló figyelmébe. Ennyit mondunk a szíves viszontlatásig!

(**Beküldetett.**) Ha az ország fővárosá- nak saengereijében az ocsnányságok és laszev- ságok tanyáin — meztelen donnák színpadra léptetése által mulat egy pár mágnás: illo dorgatoriumot componál Taisz főkapitány, hogy el vegye a szórakozások illetélen undok nemé- től a hőskö keletét. — s ha nálunk az „uj- világ”-nak csufolt kocsis gyüldében („bamszti- ban) d. u. 2 órától hajnaléltig dorbóznak, malackodnak a szittyavérű, ostoronyesek (in- kább kasza, kapakerülők) az ellen nines orvos- ság, nines óvintézkedés. Hallatlan! Beesületes, pirulni tudó ember restell végig menni a te- metőutcán, mert a piszkos megfertőztett ut- czára nyíló kocsimábol szilajabbnál szilajabb, trágár beszédek, mosdatlan szájuak károm- dásai, lábdobogásai, kanasztánczai hallhatók és láthatók, — az ablakok rostélyaira 5—8 dró vésott gyerek, szemtelen cseléd, szolgáló kapaszkodik; az ajtó előtt egy sereg semmit- tevő ólalkodik, majd bortól gőzölgő fejek tán- torognak, szellőztetik magukat, s az átmenő népégy kényserítve van a rendes kövezett jár- helyről az ugyancsak megkavicsozott szeker- utra térti . . . hogy azután az összetornyoso- dott sár-tömegekben, levegő inficiáltságára alkalm- sas halmokban térdig sülyedjen el. A főkapit-ány ur győződjön meg e dolgokról, menesz- sen oda egy pár „fogdmeg”-et, veresse szét a néző publikumot — szorítsassa a szusz a hegedükbe s a szemtelen mulatók bátorságát a lábazárakba, adasson egy kis leczkét az „uj világ” piszokkedvelő esárda-mesterének. — mert különben ezen és egyéb okok miatt a te- mető-utczára mihamar Sodoma és Gomorha veszedelme jó.

Német düh. Egy német folyóirat a Budapest fővárosának tanácsa által ebrudon kiboltott német színház miatti dühében tájtékozó szájjal root neki a magyar irodalom- nak s világa szóló nagy költőinket kisebbiti, gyalázza. Petőfi Sándort primitív poétának ne- vezi, a ki az ő másodrangu költőiknek még a saruszíjját sem oldhatja meg, s Jókai Mórnak is a legpimaszabb kezekkel tépdési meg her- vadhatatlan koszorúját. — Szegény német so- gor! Ajon az isten nektek sok olyan primitív poétát, mint Petőfi, — sok olyan hitvány re- gényirót, mint Jókai: akkor aztán igazán di- csekedhetek irodalmatokkal. Hanem addig las- san a testtel, hátrább az agarakkal!

Zugiskola beszűntetése. Tornallyán mult nyáron Müller Berta, ki a tanítónő ok- levélnék híret sem hallotta, leányiskolát ny- tott, melyben eleinte csak a kézi munkát, később a német nyelvet s egyéb tantárgyakat is tanított minden előleges engedély nélkül. A közig. bizottság ennél fogva ezen zugis- kolát november havi ülésében beszűntette. —

Egy országot egy gyufáért. Egy szórakozott fiatal emberrel történt meg az az eset most pénteken este, hogy hazajövet a ka- sinóból esti 8 órakor — tüzelő szer hiányában a piacra indult azt megszerezni. Mikorra az utczára ért, már elfelejtette czélját, bement egy kávéháza, honnan 10 óra felé vetődött haza. Keres . . . keres — gyufája nines. Minden nadrág és mellény zsebéből kikutatta (a sötétben) asztal és szekrény-fiókjait feltúrta — mind hiába. Eh — gondolja magában — rágyujtok; megtölti a pipáját, persze szórakozottságában azt is elfelejtette, hogy ahoz is tűz kell. Ha- ját tépi, szilja a sötétség rémeit. — — majd felölti „szélkergetőjét” (kopönyegét) nya- kába veszi a várost, átszalad a piaczon jánosii és cserenesényi utcán, egy lélekkel nem talál- kozik, egy boltot kinyitva nem lel, — — pedig Richardként egy országot felaján- lott volna egy szál gyufáért, ha t. i. lett volna (nem gyufája de egy birodalma) . . . Éjtél után tért vissza, lefeküdt és látja reggel hogy meglópták; mert míg a városban csatangolt — a nyitva feledett ajtón szabad bemenete volt a majdnem „egyetlen” nadrágját eltulaj- donító zsványnak. (Tehát egy ujdonság egy- ócska nadrágba került.)

Az ujéri üdvözlések megrállása. A fővárosi jótékony nöegyletek úgy mint a le- foltt éveken ismét szétküldik az ujéri üdvöz- lőtől felmentő iverket és jegyeket. A közel mult évben az egyletek felhívásának tényes eredménye volt, mert a befolyt összegekből nagyobb mértékben lehetett a szegények és székoldók bajain segíteni s másrészt nagyon megedokkent az ujéri üdvözlőknek látogató jegyek küldésében divatozott rossz szokása. Ha tekintetbe vétetik, mennyi gonddal és mun- kával jár néhány 100 jegynek szétküldése s mily tetemes az összeg, mely ekként egész czéltalanul elpazaroltatik; bizonyára jogos azon fellevés, hogy a közeledő ujér alkalmával még

sokkal számosabban fogják igénybe venni, az egyletek által nyújtott felmentési módozatot, hogy egyrészt gondtól és költségtől szabadulja- nak, másrészt pedig a szerencsétlonek sorsán könnyíthessenek. Nem lehetne nálunk erre a kellő formát megtalálni.

Figyelmeztetésül. Lapunk jelen számá- nak elkészéseért a t. olvasó-közönség kegyes el- nézéseért eszedünk, — egyszersmind tisztelet- tel kérjük a lap szétküldésénél előforduló hiá- nyokérti felszömlálásokat a kiadóhivatalhoz intézni.

Krónika. Hires legény volt a maga idejében Etván Petyi. rá fogtak sok mindenfélét. — kalandokat, — nem történt akkor a három ha- lom s a négy folyam között esiny, mivel nem őt gyanúsítják, sőt midőn egyszer a falu kán- tora egy, az „Egyesült államok”-ban történt vonat-kisiklást olvasott föl hívóinek, erre is azt monltak, hogy ő szedte fel (Amerikában) a sineket boszuból, mert az egyik coupéban egy pap utazott, kinek fajtájára erősen appre- hendált Petyi, mert azok hozták tudomására a sorozó bizottságnak, hogy ő is a világon van, levőn — rendes biva'talan kívül — szökött ka- tona. A Tisza vidékén hét vármegyét tartott rettegé- ben, eicsipui nem tudták, bár többször kirendelték ellene még az uchacziusok is (?) Azt beszélik, hogy ő mindig ott járt, a hol a pandurok, de azok soha sem ott, a hol ő. Vak- merősége annyira ment, hogy fényes nappal megjelent bárhol, különösen mulatságokon, nem merete bántani senki. Egyszer azt a vak- merőséget követte el, hogy felöltözött csend- biztosnak, és ekkor úgy meglepte a félelem — mintha csak a ruha változtatta volna meg — hogy éppen akkor eltévedt sertéseket nyomozó betyároknak öltözött pandurok egy kis dulko- dás után elcsípték. — A szendrői járásból a rimaszécsi járás szolgabirájához hozták, to- vábbi intézkedés végett — erős fedezet mellett. Lapunk egy barátja beszéli, hogy az erélyes szolgabiró a hirhedt zsvánt magával hálatta egy szobában, a fegyveres pandurok az ajtó s ablak előtt strázsáltak. A krónika nem mond- ja, akkor éjjel melyikök aludt?

Gondolatok.

A körülmények, viszonyok, környezet te- szik az embert rosszá, bűnössé; csak hogy a körülmények, viszonyok befolyásolva vannak az emberi természettől, hajlandóságától.

Ki szeretni akar, tanuljon meg előbb szenvedni, — a szenvedések tüze- ben megtisztult bátran hozzáfoghat a játékhoz, mert a szerelem mi volna egyéb játéknál, — sajnos, hogy ez a játék olykor veszedelmes.

A szeszélyes, ravasz nő rosszul mutató óra, melyről sohasem lehet tisztán leolvadni az — időt.

A színésznők között kevés az igazi nő, a nők közt igen sok a színésznő.

A nő mindenre esküdhetik csak örök hü- ségre ne.

A házasság két oldalú szerződés, — saj- nos, de való, hogy az egyik fél rendesen meg- szegi. Csodálkozhatunk-e aztán a váló-pereken?

Kit a szerencse kedvezései elvakítanak, képtelenségekre vágyik.

A szerelem sokaknak akadály, sokaknak életszükség, legtöbbeknek — szórakozás, idő- töltés.

K—ács.

HIVATALOS RÉSZ.

PÁLYÁZAT

A rimaszombati kir. törvényszék területén lévő rozsnói — telekkönyvvel is ellátott kir járás- bíróságnal uresedésbe jött albirói állomásra, a Nagy- méltóságú m. k. Igazságügy Minisztérium f. évi 9330/IME. sz. a rendeletével engedélyezett pályázat hirdettetik, felhivatnak az illető pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat, ezen kir. Törvényszéki Elnő sénéln f. évi december hó 23-ig nyújtsák be, a később beérkezendők figye- lembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat 1880. november 22.

Márton Rudolf
kir. széki elnök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

mörmege tornallyai szolgabírói járásban
 és Ragály székhelyekkel rendszeresített
 körorvosi állomásokra pályázat nyitattik. — Bánré-
 vén az orvos rendes fizetése lakbérrel együtt 500
 frtban, díjazása pedig akként állapított meg,
 hogy a nappali minden egyes látogatásér vagy or-
 vosi rendelvénnyel kiadásáért a közsékhelyen 20 krt.,
 vidéken 40 krt., — az éjjeli látogatás vagy orvosi
 rendelvénnyel helyben 40 krt. vidéken 80 krt és
 nem többet számíthat föl. Előfogatót a szolgálatát
 igénybe vevők természetben kiadni vagy készpénz-
 megtéríteni tartoznak. Ragályon a körorvos kézi
 gyógyszer-tartására is feljogosítandó lévén évi
 rendes fizetése a lakbérrel együtt 1090 frtra lett
 megállapítva; ugy azonban, hogy a betegek látoga-
 tása, vagy orvosi rendelvények kiadásáért külön díj-
 kat nem számíthat föl, csakis előfogatóját és az általa
 kiadott gyógyszerek árát követelheti. — A körorvos
 választások Bánrévén f. évi decz. hó 14 én Ragályon
 ugyanazon hó 15-ik napján d. e. 10 órakor lévén meg-
 ejtendők, nevezett körorvosi állomások egyik vagy
 másikat elnyerni ohajrnak felhívatnak: hogy kellőleg
 felszerelt pályázatukat a választást megelőző napig
 alóli szolgabíróhoz adják be.

Tornallya, 1880. nov. hó 6-án.

BATTA SAMU, szolgabíró.

Közgazdaság.

— Az „Anker“ élet- és járadék bizto-
 sító társaságánál 1880. október hóban benyuj-
 tott összesen 545 bevallás 986,360 frt biz-
 tosítandó összeggel, és pedig 343 bevallás
 682,350 frttal halálesetre és 202 bevallás
 304,010 életesetre.

Kiállítva lón 316 kötvény 296,820 frttal
 halálesetre és 203 kötvény 477,567 frttal élet-
 esetre; összesen tehát 519 kötvény 774,387
 forinttal.

A havi bevétel volt 430,678 frt halál-
 eseti díj, és 105,019 frt betételekben, összesen
 235,697 frt.

Halálesetekért kifizetett 73,484 frt.
 Ez évben benyújtott 5467 bevallás
 10,841,801 frttal, és kiállított 5266 köt-
 vény: 8,965,958 frttal, ugyanazon időben be-
 vételt 2,327,387 frt; — halálesetekért pe-
 dig kifizetett 590,038 frt.

A társaság működése kezdetétől fogva
 halálesetekért kifizetett 9,688,431 frt és az
 1871—80-ik tülélesi társulás (Associatio) ered-
 ménye 15,702,990 frt volt.

PIACZI ÁRAK.

Deczember 4-én tartott hetivásárunk alkalmával kü-
 vetkezé piaci árak lettek a város hiteles jegyző-
 könyvébe följegyezve.

Hektoliterenként	frt	kr	frt	kr
Buza	9	—	9	15
Foies	8	—	8	30
Rozs	8	25	7	90
Arpa	4	15	3	80
Zab	2	30	2	15
Kukoricza	4	—	3	85
Burgonya	1	85	1	60
Métermazsánként				
Buza	11	—	11	20
Foies	—	—	—	—
Rozs	10	—	—	—
Arpa	—	—	—	—
Zab	5	50	—	—
Kukoricza	—	—	—	—
Széna kötve	1	90	—	—
Takarmányszalma	—	50	—	—
Alomszalma	—	45	—	—
Zzupszalma	1	05	—	—

GYÖRY KÁLMÁN

Szerkesztői üzenetek.

Z. Ha egy testület tagja társadalmi s erköl-
 esi uton oiy botránnyt követ el, hogy kellő ma-
 gvas alá esik: az a testület igyekezzék első sorban
 arra, hogy elégtétel adassék s az egyes tagok uta-
 sítsák vissza maguktól a solidaritást, de hogy mi
 legyünk mindjárt azon corpus elleni gyűlölet szit-
 tói — nem követelheti tőlünk. Ennél az ügynél
 — mint ön írja — a bünpalástolás esete nem fo-
 rog fenn.

B. R. Kedveért közöltük „Fiamettához“ irt
 versét. De ne kívánja, hogy nyavalyás ábrándjának
 még egy tárczát is szenteljünk.

„NE KINÖZZ!“ Hasonlóképen.

TÖBBEKNEK. Lábaik alatt biztosnak, szil-
 lárdnak érezzük a talajt, — nincs okunk a retirára!

JAKAB LAJOS szinigazgató urnak. Műkö-
 déséről, egy, — más helyen való időzéséről néha-néha
 kérünk tudósítást a „jövő“ érdekében.

Felelős szerkesztő:

PETŐ PORUBSZKI PÁL.

Szerkesztőtárs:

FÓTHI KOVÁCS BÉLA.

HIRDETÉSEK.

Üzlet eladás.

Gömörmege egyik népesebb városában egy jól berendezett s a legszebb helyen fennálló

FÜSZER- és VASKERESKEDÉS

szabadkézből azonnal eladó, vagy esetleg a körülmény ugy hozná magával később is átadható. — Bővebb
 felvilágosítás e lapok kiadóhivatalában kapható.

ÜZLETHELYISÉG-VÁLTOZTATÁS.

Alulírott tisztelettel hozza köztudomásra, hogy az eddig Kalla Mihály ur Cseren-
 csényi utcán levő házában létezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT

ugyancsak a Cserencsényi utcán lévő özv ALMÁSSYNÉ-féle házba helyezte át.

Midőn e körülményre a t. közönség figyelmét felhivná ajánlja magát mindenféle
 nyomdai munkák legjobb és lehető legolcsóbb áron való kiállítására. Készít: könyveket,
 füzeteket, időszi- és folyóiratokat. Továbbá: hirdetményeket, falragaszokat, körleve-
 leket, esketési- és gyászjelentéseket. Tánczvigalmi- és mindennemű meghívó-leveleket,
 tánczrendeket. — Árjegyzékeket, számlákat, táblázatokat, étlapokat, és látogató jegyeket.
 Egyáltalában minden alkalmi munkát. — Elvállal politikai vagy szépirodalmi heti-
 és havi közlönyöket nyomtatásra és szétküldésre, jótállva a pontos megjelenésért.

==== Vidéki megrendelések lehetőleg gyorsan és jutányosan eszközöltetnek. ====

Hirdetések a „GÖMÖR-KISHONT“ részére felvétetnek és jutányos áron számít-
 tatnak. Többszöri hirdetmény árleengedésben részesittetik.

Teljes tisztelettel

STEFANOVICS JÓZSEF.